

LITTERATUR: 689 1,906-08; 751 147.

ANVENDELSE M.M.

Jyske hyrder pillede de sejttørrede stængler itu med neglene og skrabede dem med en sløv kniv, til de fine basttrævler lå tilbage, af disse blev flettet piskesnøre, bånd, tøjrrøb (hælsimer) o.a. tyndt reb (1), sml. siv s. 183; eller basten blev spundet på en lille håndten og solgt som bindegarn i købstaden (Hanherred; 2), dette bånd bandt man om smør indpakket i et kålblad (Vjylland o. 1870; 3).

Spiste man om foråret tre frytleknopper, undgik man feber (St. Lyngby NSjælland 1825; 4). – Når blomsterknopperne viser sig, kan kvæget klare sig ude – disse knopper er lige så gode som havrekærner (NSamsø; 5). Hvor der gror mange frytler, regnes jorden for særlig frugtbar (Slesvig; 6).

På Færøerne blev Stor Frytle forhen alm. oprusket til kvægfoder (7).

LITTERATUR: (1) 328e 56f,119f; (2) 379 1955,324; (3) 107; (4) 251 1942,17; (5) 228e 3,1180; (6) 488f 1,36; (7) 751 147.

Lilje, *Lilium*

Med undtagelse af Benbræk (og Edderkopurt) er liljefamiliens vildtvoksende arter i Danmark planter med løg ligesom de fleste dyrkede. Blomsten har 6 blade og støvdragere, frøene modnes i en trerummet kapsel.

Til Liliaceerne hører mange af vore havers ældste og mest populære prydblatter.

Lilje o. 1300ff (liliae, lili etc.) af slægtsnavnet *Lilium* med uvis betydning. I mange sted- og familienavne: Liliendal, Lilienfeldt, Lilienkrantz, Lilienskjold osv.

MADONNALILJE 1914ff, *Lilium candidum*, de store hvide blomster symboliserer renhed, jf. s. 187; *hvid lilje* o. 1450ff, *Sankt Ibslilje* 1594ff, Lolland, *Sankt Jakobsililje* 1646ff, Bornholm o. 1870, *ibslilje* o. 1700ff, Sønderjylland, NØFyn, *jakobsblomst* o. 1700 og *jakobsililje* Bornholm, måske fordi blomstringen falder omkring kalenderdagen 25/7 for helgenen St. Jakob (St. Ib), jf. s. 189; *uskyldsililje* 1815, Sjælland og Falster o. 1870; *spækililje* Øjylland o. 1870 vel på grund af blomsterbladernes farve og tykkelse; *brandskadelilje* Sjælland og Falster o. 1870, anvendt som lægemiddel, s. 186f; *gravlilje* 1894, som op-

standelsens symbol i gravkranse, plantet på kirkegårde og hugget i gravsten; *kristlilje* 1915ff, Mors, *dødsililje* Fejø, *opstandelselilje* Mors og *gabrielililje* 1921 – af mange digtere nævnt i forbindelse med Kristi opstandelse, jf. s. 189; *marialilje*; *gipsililje* Fyn, hentyder til blomsterfarven eller er omtydet af ibslilje; *hvide drenge* NSjælland.

BRANDLILJE 1803ff, *Lilium bulbiferum*, blomsten er gulrød, men måske også efter anvendelsen som lægemiddel på brandsår; *brandgul lilje* 1648 ff, *brankelilje* Fyn, *brandkolilje* Lolland etc., *ildlilje* 1762ff, *Sankt Hans lilje* 1769, Bornholm o. 1870, blomstrer omkring St. Hans dag 24/6; *fyrililje* 1802, *guldlilje* 1817, 1835, *luelilje* 1829, *kejserkrone* Thy o. 1870ff, Jylland, *kobberlilje* 1907; *gulnæser* Øjylland: børn narrer hinanden eller voksne til at stikke næsen dybt i blomsten (»den lugter så dejligt!«), så den farves gul af støvdragerne.

KRANSLILJE 1912ff, *Lilium martagon*, midt på stængelen er bladene stillet i krans; *forkert lilje* 1648–o. 1870 (Falster), kronbladene er bøjet tilbage; *guldrød* 1667–1897, *vraglilje* og *hængelilje* o. 1700, *tyrkisk hue* 1779 og *turbanlilje* 1817ff, jf. oprindelsen til navnet tulipan s. 191, *purpurlilje* 1813, *krøllelilje* 1795, 1835; *kron(e)-lilje* og *kærlighedskrone* o. 1845 efter blomstens lighed med en kongekrone, jf. *kejserkrone* o. 1870 Fyn, Mors, *fransk lilje* Falster o. 1870 blomsterformen kan minde om den heraldiske (franske) lilje, som dog oprindeligt var en sværdlilje (Iris); *guldløg*, *gyldenløg* og *alkymistløg* slutningen af 1800-t, de gule løg blev brugt af alkymister (guldmagere); *krøllekok* Øjylland, Samsø o. 1870 efter blomstens lighed med et legetøj, se Løvetand bd. 4, *krængelilje* og *krængom(-blomst)* Fyn, *omvendt lilje* Langeland, VLolland, *lysekrone* Mors, blomsterne ligner lampetter i en lysekrone; *livets længde* Bornholm, s. 187.

TIGERLILJE 1834ff, *Lilium tigrinum*, blomsterbladene har sorte pletter på ildrød bund; *fiskenæb* Bornholm: torskens skind er plettet, den ikke udfoldede blomst næbformet; *kejserkrone* Mors, Sønderjylland, København jf. ovenfor; *kaffebloomst* Ribeejeren måske fordi legende børn har brugt de kaffebønnelignende yngleknopper i bladhjørnerne.

LITTERATUR: 689 1,855–63 og 3,823; 463h 115; 19 152.

LÆGEMIDLER

1300- og 1400-t: knuste løg af hvid lilje og olie lægges på brandsår, ligeledes kogte liljebblade, desuden på hugormebid; knuste løg kogt med vin bruges til omslag på dårlige negle; kogt med olie eller svinefedt til salve, der læger brandsår og fremmer hårvækst; drikkes med vin som blodrensende og mildtægende; bladsaften anvendes kogt med honning og eddike til omslag på hugsår; kogte løg og olie fjerner ansigtsrynker og modvirker pletter; »liljetræ« indgår i omslag på bylder (1).

Begyndelsen af 1400-t: løg af hvid lilje og gedemælk forarbejdes til salve for filipenser; løgets yderste hinde koges med honning til plaster på lysken for ufrivillig vandladning; løg og tælle til salve på fistler; bladsaften kogt med honning og eddike lægges på alle sår (2).

O. 1450: løg af lilje (?) koges i vand med svovl og duemøg til omslag på sår og bylder; knuste løg af hvid lilje, katost, honning og bygmel bruges til omslag, der blødgør bylder (3).

Christiern Pedersen 1533: syge øjne gnides med løg af hvid lilje (9b), er komponent i salve for sorte tænder og i drik for mavesmerter (13a), løg og kransburre kogt i vin eller øl drikkes for ondt i tarmene (35b), knust løg åbner blodårer i anus (hæmoroïder?) (43b), løg kogt med olie

fremmer menses (53a), knuste blade bruges til omslag mod spedalskhed (66a), løg kogt i vand og knust med rosenolie til omslag på sår (82a), stegte og knuste løg med rosenvand til omslag på St. Antoniusild (84a).

Henrik Smid 1546ff: destilleret vand af hvid liljes blomster og løg indgives for tabt mæle, drikkes mod leversyge og vattersot, for at ud-drive dødt foster, derfor »holdes samme vand i stor ære af kvindfolkene«; en olie af blomsterne bruges som salve og blomsterne til omslag, der lindrer og læger smerter, brandsår, pestbylder; olien opbløder hårde sener og årer, den hævede livmoder, er »en kostelig dyrebar smørelse, hvilken alle jordemødre skulle have« (sml. nedenfor); løget stegt i aske, knust og blandet med rosenolie bruges til plaster på brandsår; stødt med honning til omslag på overskårne blodårer og lemmer af led; læger sår i hovedet og fjerner ansigtspletter, blandet med eddike lægges den på gamle sår; løg med bulmeurt og bygmel til plaster på hænder og kønsdeles bylder, kogt i gedemælk på lemmer af led og især på hårde kvindebryster og bylder i lysken (kønssygdom); de grønne blade på St. Antoniusild, sorte vabler og bid af giftige dyr; liljeolien lindrer rygsmarter og opbløder bylder, værdsættes meget »af ærlige kvindfolk og jordemødre«, som dermed åbner, lindrer og blødgør fødselsvejene.

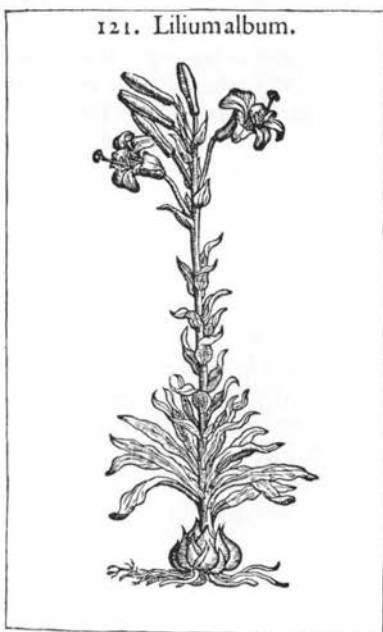
Simon Paulli 1648, 271f: støvknapperne samles af kvinder, et pulver heraf hældes i liljevand, kanelvand eller vin og indgives barselkvinder »på det at fødselen som nu er nær kan desto snarere (næst Guds og en forståelig jordemoders hjælp) befordres og gå for sig«. Af blomsterne tilberedes en olie, som virker blødgørende, af-førende og smertestillende; olien »er ligesom jordemødrenes anden hånd«, dermed gnides sygelige barselkoners kønsdele, så de bliver fedtede og elastiske. Stegte løg knust med rosenolie lægges på brandsår, anvendes ligesom olien til at »blødgøre bugen«. Destilleret vand af blomsterne kan unge piger bruge til at »sminke og gøre sig glatte og skære i ansigtet, når de vil gå til bryllup«. Af løgene, mandelolie og jomfruvoks fås en salve, der fjerner rynker. Løget stegt med hvidløg og blandet med rødvinsbærme giver blege barselkvinder »deres rette og dejlige skikkelse igen« når de gnider ansigtet dermed om aftenen.

Blomsterblade af hvid lilje anføres i farmakopeen 1772.

Folkemedicinen anvender af liljer udelukkende den hvide lilje.

Skiver af eller knuste løg indgives i barselnød,

Madonnalilje. Simon Paulli: Flora Danica 1648.

ligeså blomsterstøvket opblødt i øl; kronbladene indgår i øldekokt til lavement, hvis kvinde ikke kan føde (4).

Olie af hvid lilje med rosmarin- og bævergejlolie anvendes til salve på tindinger for hovedpine (o. 1820; 5); fuldt udfoldede blomster sættes på spiseolie til badning af panden mod hovedsmerter (SSlesvig; 6). Klog kone i NSjælland gav afkog af løgene for koldfeber (malaria) (7). Olien af hvid lilje indgår i salver for gift og værk, i sirup og te mod tør hoste (o. 1820; 8). Liljen kan læge syge øjne (9), dens olie gnides på broksskade (10) og er komponent i »Flensborg Plaster« (11).

Tørre og pulveriserede blade med brændevin anvendes til sårbehandling (Falster; 12), et »ganske almindeligt husråd mod brandsår« er omslag af kronbladene opblødt i bomolie (13) og melis (14), samme lægges på bullenskab og bylder (13, 14); eller man stopper kronbladene i en flaske, som bages ind i brød, bagefter ligger nogle dråber i den, og brandsår vædes med denne »olie« (Bornholm; 15). Også de grønne blade bindes på brandsår (16). Frostsår skal smøres med »hvid liljeolie«, der også indgår i salver på senesprængninger, hug- og stødsår (o. 1820; 17). På Bornholm behandler man snit- og stødsår med friske liljeblade overhældt med olie eller brændevin (15). Hvid liljeolie og skorpionsolie smøres på bylder, blandet med althæasalve på halsbylder og -onde (o. 1820), med dug og rosenvand til badning for at få en smuk teint og fjerne koppear (18). Løgsaften med rosenvand, benzoe og regnvand anvendes til ansigtvask for at forskønne huden (19). Udtræk af løgene stegt med hvidløg og blandet i vin giver et »skønhedsvand« (20). Friske løgskiver lægges på hævelser (19), fuldt udfoldede blomster sættes på spiseolie til behandling af hudløshed (SSlesvig; 6). Ømme og sprukne betændte kvindebryster får et smertestillende og lægende omslag af kronbladene opblødt i olivenolie (21) eller de gnides med hvid liljeolie (o. 1820; 22). – Hvide liljer indgår i en balsam (parfume) (23); deres duft i et lukket rum er skadelig for helbredet (1800; 13).

Bladene af kranslilje er på Bornholm blevet brugt til en livsbevarende te og blomsten kaldes derfor *livets længde* (24).

LITTERATUR: (1) 343 25,80,128f,261f; (2) 15 28, 58,66, 68; (3) 348b 32,52; (4) 488o 291 (beg. 1700-t), 105 (1846),102f; 328f 1,207; 273 199; 217 1807,21; (5) 488o 234; (6) 161 1906/23: 3400; (7) 624 1, 250; 869 1923,37; (8) 488o 231f,257,233f; (9) 253

*Odenses ældste
byvåben med
stilisereet iris,
»fransk lilje«.*

8,1931,80; 280 7/7 1927; (10) 328f 1,178,202; (11) 488o 296; (12) 308b 85 jf. 54; (13) 739 2,1800,441; 417 17,1876,415; (14) 914 1,249 (Røsnæs); (15) 449 1939,16; (16) 161 1906/23: 1; (17) 488o 229,245, 250f; (18) 488o 119,136,153; (19) 718 1838,254f; (20) 186 38; (21) 186 4; 408 76; (22) 488o 111f,225; (23) 273 180; (24) 689 1,862.

SYMBOLIK, FOLKEVISER, MAGI, EVENTYR

Den hvide lilje symboliserer kyskhed, renhed, uskyld, karakterens enfold og retfærdig stolthed; anvendes hyppigt i brudebuketter; den knækkede lilje udtrykker sorg, som sådan afbildet på gravsten.

Kristendommens symbolske lilje formodes opstået af den ægyptiske oldtids lotuskult, mens den heraldiske (stiliserede) lilje snarere oprindeligt er sværdliljens blomst. På mange middelalderlige mariabilleder ses Jomfru Maria med uskyldens hvide liljeblostm (eller et liljescepter) i hånden. Liljekorset som amulet kendes i Danmark fra o. 1000–1050; krucifikset fra 1300–1400-t har arme, der ender i liljer. På opstandelsesbilleder ses engle med hvide liljer, talrige dommedagsallegorier til o. 1535 viser Kristus med nådens lilje i højre mundvig eller svævende over ham til højre (1).

I Sdr. Nærå kirke på Fyn findes et kalkmaleri fra o. 1200 visende en »liljepige«, som bærer en stor heraldisk lilje; det kan være Valdemar den Stores datter Ingeborg, som 1193 blev gift med Filip August af Amiens, hvis våbenmærke havde den stiliserede lilje (2). På kalkmaleri o. 1470 i Vordingborg kirke står hvide liljer i vase ved billedet af Maria. Levende hvide liljeblostm har i århundreder smykket kirkernes altre.

Som heraldisk mærke er liljen brugt i Danmark fra 1272; den findes i mange kendte middelalderstædters våbenskjold (3). Odense segl 1460 har Knud den Hellige skrævende over en lilje

Middelalderlig kvinde med »fransk lilje«, opstandelsens symbol. Kalkmaleri i Sdr. Nørå kirke, Fyn. Foto: Nationalmuseet.

og med liljebanner i hånden; før 1400 havde byens mærke sandsynligvis kun én lilje, dens ældste kirke var viet til jomfru Maria, som blomsten symboliserer. Den er tidligst anvendt på kongescepteret i Erik Lams segl 1140 og Valdemar Sejrs 1216, siden i de fleste middelalderlige kongesegl (1). Der findes tre liljer i Holmans herreds våben 1584–1655 (4), helt fra nutiden stammer de tre liljer i Glostrup kommunes våben (1940), der står for kommunens tre gartneri- og havebrugsbyer Ejby, Hvissinge og Avedøre. Børkop kommunevåben 1975ff har vandmøllehjul omgivet af tre søvliljer. – Det danske Spejderkorps, stiftet 1909, har en heraldisk lilje som korpsmærke.

I middelalderens digtning (folkeviserne, sml. s. 187) og frem til 1600-t var den hvide lilje uskyldens og den himmelske renheds sindbillede og foretrukket frem for rosen (5). Den unge ugifte kvinde kaldes en »liljevånd« (-kvist), og liljebland er hendes kælenavn (6).

Ved kartegildet sang pigerne giftevers, som begyndte: Der stander en lilje i min mosters have, · jeg frygter, der bliver en petersilje deraf; · tilsammen vokser rod, tilsammen vokser top, · tilsammen vokser elskovs vilje herop (Lemvigegnen; 7), og et legestuevers fra Fjends herred lød:

God aften, god aften, min skønne jomfru, · hvorfor går du her så alene? · Du søger vel blomster, du skønne, du, · opleder du liljer så rene? (8).

En folkevise fra Færøerne har stroferne:

Vel stander I, jomfru Marie, · så smal som en liljevånd (7);

i en folkevise mister pigen sin kæreste og sørger sig til døde, sidste vers fortæller, at der vokser to liljer op på deres grav, · den ene hun tager den anden i favn (7).

Liljer nævnes i en trylleformel til at stille blod: Der står tre liljer udi min faders hellige have. Den første hedder ikke blomster, den anden hedder skrukke blomster, den tredje hedder blodet at stille ... (9).

Et eventyr fra Sjælland beretter om en herremands frue, at hun får 12 liljer, som plantes i haven, siden føder hun 12 sønner og en datter; trods forbud plukker datteren de tolv liljer – og sønnerne forvandles til ravne (10).

LITTERATUR: (1) 495 10,562,564f; (2) 725 2/11 1947; (3) 711 3f,7,11,14ff; (4) 893 54; (5) 488 1, 1871,208,329 og 2. saml. 1876,111,208; (6) 423 201ff; (7) 310 2,149 og 3,83,128; sml. 488b 2,1876, 44,207,210; (8) 674 59; (9) 679 46; (10) 128 181–83.

Brudgoms kors med krucifiksets ender udformet som stiliserede liljer. Middelfart Museum.

GÅDE, TALEMÅDER

Et træ, som først er hvidt som sne, derefter grønt som græs og kløver (1).

Guds kirke er som liljen blandt torne (1622; 2); kærlighed er en (underlig) vilje, den falder lige så let på et løg (eller en lort) som på en lilje (3). Til snapsen siges: du står for mig som en lilje, jeg drikker dig med en god vilje (4).

Hvide liljer skulle sættes St. Jakobs aften 25/7 (1634; 5) jf. navne s. 185.

LITTERATUR: (1) 488n 80; (2) 878 1,218; (3) 586 1,521; 488d 159; (4) 488d 191; (5) 1004 46 jf. 69.

POESI OG PROSA

I middelalder-balladerne nævnes liljen som den tredje-hyppigste blomst efter rose og vin (1); fra og med H. C. Sthen (1544–1610) er den ofte benyttet i salmedigtningen, navnlig af N. F. S. Grundtvig. I den katolske tids Maria-salmer udgør blomsten ca. 70 pct. af planteordene; men umiddelbart efter reformationen og vel som en reaktion forsvinder den helt og anvendes kun sparsomt til begyndelsen af 1800-t (1).

Den nyere tids elskovsdigtning bruger liljen i talrige sammensætninger: liljearm, -bryst, -hånd, -hud, -knop (bryst), -stengel osv. (2), særlig Chr.

Winthers poesi vrimler hermed: yndigste lilje! · fyldig og blid og øm! (Til Een); som blomsterstøvet føres · af sommerens milde vind, · at elskovstanker røres · i liljens jomfrusind (do.); liljen bader sin pande · i rosernes åndedræt (3); hendes unge jomfrubarm · bag silketøjet bølged · som liljen bly og varm (4). – Fra sidste halvdel af 1800-t bl.a.: løste lokkers silkebløde hang · kysser barmens runde liljehøje I. P. Jacobsen (Hervert Sperring o. 1866); tre pigebørn har elsket mig, · tre væne, hvide liljer, · tre kæln jomfruviljer! Viggo Stuckenberg (5).

Endnu i tiåret 1911–20 blev liljen nævnt 117 gange i 185 danske digteres poesi (6).

Denne lilje · i al dens bægers pigelige hvide · og skyggeskjulte legemsglans Eivin Suenson (7). Jeg havde en lilje: · den levede halvt skjult i min have. · Om dagen stod den kysk og jomfruelig · som en blomstens uberørte Maria. · · Men om natten blottede den sit køn, · og lyste brændende i mørket · af en sødmefyldt glød – · som en syndig Magdalene. Hulda Lütken (8). Lyg-

Den korsfæstede Kristus med liljekrone, krucifiks ca. 1150. Tirstrup kirke. Foto: Nationalmuseet.

terne var tændt – de blomstrede stille som længselernes hvide liljer i den dejlige forårsaften *Johannes Buchholtz* (9). I sin rene, sølvhvide pragt er den fuldendt, en åbenbaring af skønhed (10). Dette ubeskrivelige, ligesom overjordiske, glansfulde stof, der minder om voks og alabast, silke og atlas; [kongeliljen] har en egen mangefarvet glans ligesom perlemor, der er blevet gennemsigtigt, med et rødt skær så fint og sart, at man lige netop kan se det, og med en svag anelse af gult, hvor lyset falder igennem, og blå, hvor lyset kastes tilbage (11).

LITTERATUR: (1) 754b 144–50,181f; 690 12,924f; (2) 690 12,926f; (3) 980e 30; (4) 980h 178; (5) 868c 114; (6) 665k; (7) 870 16; (8) 566e 33; (9) 110 157; (10) 462 85; (11) 909 23/6 1949.

Hyacint, *Hyacinthus, Muscari, Scilla*

dyrkes som prydpflanter i de fleste haver på grund af de smukke og vellugtende blomster.

ALM. HYACINTH 1648ff, *Hyacinthus orientalis*, danner en æg- til cylinderformet klase af store blå, røde, gule eller hvide blomster. Ifølge sagnet blev skrifttegnene (h)ya fundet på blomsterne af en liljevækst, der groede frem af den græske yngling (H)yakinthos' blod.

Mange dialektformer og fordrejninger: *højensint* og *sinta* Bornholm, *eksende Als*, *desend* Langeland, m.fl. – *Nøgne børn* 1909ff Ærø og *blå børn* 1928ff, *svibel* Sjælland, Falster også om andre løgvækster i haver, *morgenklokke* Agersø, *blusinder* Røsnæs.

PERLEHYACINTH 1876ff, *Muscari botryoides*, har en smal tæt klase af små blå, æg- eller kugleformede blomster.

Druehyacint 1648ff, blomsterstanden drueklaselignende; *muskathyacint* 1834ff ØFyn og *stivelsesblomst* 1834–43, dufter som krydderiet, af løgene fik man en stivelse; *kuglehyacint* 1839–1907, *perleblomst* 1841ff, Jylland, *sukkertop* 1851–1903 om hvid varietet; *munketop* Bornholm o. 1870, *munke* kaldes mange planter med blomsterhoved på nøgent skaft, se Blåhat bd. 4; *fattigbørn* Sønderjylland o. 1870, ØJylland o. 1890–1914, *nøgne drenge* Fakse o. 1890, *vajsenhusbørn* Horsenssegnen o. 1900, *fattige drenge* og *blå drenge* Vejleegnen 1912–14, Sønderjyl-

land, *nøgne børn* Ærø, *fattiggårdspiger* Sønderjylland o. 1920, *fattighusdrenge* Korsør, *bondepige* Brørup SJylland, *munke* Fyn og *perlemunke* Bornholm, se ovenfor, *perledreng* Vendsyssel, *blå perler* NVJylland, NSjælland, *præstperler* Tåsinge 1913, *kræller* (= perler), *blåkrælle* Sønderjylland, *præstebukser* Fyn o. 1900–25, sml. Lyng bd. 3; *musehale*, *rottehale* Ærø.

SKILLA 1793ff, *Scilla sp.*, *stjernehyacint* 1697ff, blomsterbladene stjerneformig udspærrede, *blåtop* 1876ff, *blåstjerne* 1883, *blådrue* 1903, *klokkehyacint* 1926, *himmelnøgle* Bornholm, ellers navn til kodriver bd. 3.

KLOKESKILLA, *Scilla non-scripta*, med temmelig store mørkeblå og klokkeformede blomster i en nikkende klase; undertiden forvildet fra haver.

Vild hyacint 1838, *klokkehyacint* 1856ff, *perlehyacint* Aalborgegnen o. 1870, *blåtop* Falster o. 1870, *skovhyacint* 1897ff, *øllebrødshyacint* Ribe o. 1920 var »simplere« end 'ægte' hyacint; *uægte hyacint* Sønderjylland, *blå drenge* VFyn.

ITALIENSK SKILLA, *Scilla italica*, har en tæt kegle- eller ægformet, himmelblå blomsterstand.

Blåstjerne 1906ff, *blåløg* ØJylland, *blå drenge* VFyn, *Køgeegnen*, *blå får* Odenseegnen 1920, *præstekokker* Fyn og *præstepik* ØFyn, begge efterled = penis efter blomsterstandens form; *præstemunke* NØFyn.

På Færøerne kaldes *Scilla* verna *blålilje*.

LITTERATUR: 689 1,735ff og 2,86–88,552–54; 751 213.

ANVENDELSE

Blomsterduften kan i lukket rum forårsage hovedpine (1).

Simon Paulli 1648,69 (efter Dioskurides): løgene hindrer, at unge menneskers hår vokser »på nogle steder«; løgene behandles med vin til salve på hage og kinder for at få skægvæksten til at svinde ind, jf. nedenfor.

Komponent i et middel for »blodspytten af lungen« (2). Skægvækst ophører, når ansigtet gnides med løget opblødt i vin (3). – Te af hyacinter bruges mod hestens blodstallen (4).

I nogle folkemedicinske opskrifter er med »*Scilla*« ment strandløg (*Urginea maritima*), som er hjemmehørende ved Middelhavet.

Børn træder perlehyacintens blomster på tråd til »perlekranse«.